

ZÁPADOČESKÁ GALERIE V PLZNI OBOHATILA SVÉ SBÍRKY O DVĚ MISTROVSKÁ DÍLA ČESKÉHO UMĚNÍ 19. STOLETÍ

Plzeň, 30. 1. 2024 – Západočeské galerii se v loňském roce podařilo získat dvě mimořádné akvizice. **Obrazy *Zátiší s pávem* Karla Purkyně (1861) a *Lovecké zátiší* Jaroslava Čermáka (1872) patří mezi vrcholná díla českého umění 19. století a významně obohatí sbírky Západočeské galerie v Plzni. Mistrovské práce v celkové hodnotě 4 550 000 korun získala Západočeská galerie i díky finanční podpoře Plzeňského kraje a Ministerstva kultury ČR.**

České malířství 19. století je základem sbírek Západočeské galerie a v posledních letech se nové nákupy zaměřují zejména na díla vhodná pro zařazení do stálé expozice v nově plánovaných prostorách ZČG v městských lázních. Oba zmiňované obrazy se v připravované expozici zásadně uplatní.

Zátiší s pávem je unikátní práce předního představitele programového realismu v českých zemích, **Karla Purkyně**. Jedná se o jedno z pěti známých Purkyňových zátiší. V kontextu malířova díla patří mezi jeho nejvýznamnější obrazy. Vyniká pastózním malířským rukopisem a výrazným koloritem, který vyzdvihovala již dobová kritika. Obraz bezesporu patří mezi nejkrásnější česká zátiší 19. století.

„Obraz Zátiší s pávem je vynikající ukázkou malířského mistrovství Karla Purkyně. Dílo bylo mnohokrát publikováno a reprodukováno a je mimořádné nejen svou kvalitou, ale má i uměleckohistorický význam pro další poznání a hodnocení tvorby Karla Purkyně, která vzhledem k předčasnému úmrtí v pouhých čtyřiatřiceti letech nebyla příliš obsáhlá. ZČG má ve své sbírce již sedm Purkyňových děl, ale jedná se především o díla malých nebo středních formátů,“ vysvětluje **ředitel Západočeské galerie v Plzni Roman Musil**.

Lovecké zátiší Jaroslava Čermáka je jedním z klíčových a v českém prostředí do nynější doby v podstatě neznámých děl tohoto malíře, který je právem označován za prvního českého umělce evropského významu v 19. století. Pravidelně vystavoval na Pařížském salonu, kde byla jeho díla vysoce ceněna, a proslavil se především obrazy s jihoslovenskou tematikou.

„Lovecké zátiší Jaroslava Čermáka patří kvalitou malby i svým tématem k nejvýznamnějším obrazům tohoto českého umělce. Západočeská galerie vlastní již šest Čermákových olejomalb, dvě kresby a jednu grafiku, převážně s černoorskými náměty. Toto mistrovské zátiší, které vyniká hladkou, staromistrovskou malbou, a je dokladem toho nejlepšího z tehdejší evropské salonní produkce, je naprosto zásadním obohacením kolekce jeho děl v Západočeské galerii,“ doplnil **Roman Musil**.

„Poděkování patří především Plzeňskému kraji a Ministerstvu kultury ČR, neboť bez jejich finančního příspěvku by se nám tato unikátní díla do našich sbírek nepodařilo získat,“ uzavírá **ředitel Západočeské galerie v Plzni Roman Musil**.

„Pro Plzeňský kraj je velmi potěšující zprávou, že Západočeská galerie získala do svých sbírek tak významná díla, jakými jsou Purkyňovo Zátiší s pávem a Čermákovo Lovecké zátiší. Obě patří ke špičce českého umění 19. století a potvrzují jeho vysokou kvalitu. Vždyť je to právě Jaroslav Čermák, který vystavoval na Pařížském salonu a posunul svou tvorbou české umění na evropskou úroveň. Jsem hrdý na to, jaká díla by se měla objevit v nových prostorách galerie, kde je v plánu stálá expozice děl ze sbírek

ZČG, jejichž základem je právě české malířství 19. století,” uvedl Libor Picka, člen rady Plzeňského kraje pro oblast kultury, památkové péče a cestovního ruchu.

V roce 2023 získala Západočeská galerie do svých sbírek na 93 děl; z toho 89 děl zakoupila v hodnotě 6 055 000 Kč a darem obdržela 4 díla v hodnotě 115 000 Kč.

Karel Purkyně (1834–1868)

Syn významného českého fyziologa a přírodovědce Jana Evangelisty Purkyně. Jako výrazná osobnost nastoupil roku 1851 na pražskou Akademii, ale setrval zde pouhý rok. Poté cestoval po Německu, navštěvoval soukromou školu Johanna Baptista Berdellého v Mnichově, kterého velmi obdivoval. Díky finanční podpoře otce mohl v létě následujícího roku odjet do Paříže, kde pokračoval ve studiu v ateliéru Thomase Couturea, jehož práce se špachtlí a štětcem v hutných barevných pastách ho inspirovala. Po návratu do Prahy roku 1857 začal vystavovat své obrazy na výročních výstavách, kde byly přijímány pražskými konzervativními kruhy velmi kriticky; pastózní rukopis, temná barevnost a realistický, až surový pohled na model neodpovídal dobovým požadavkům na uhlazenou akademickou malbu. Roku 1861 odjel do Vídně, kde absolvoval malířský kurs u Karla Rahla a zároveň kopíroval slavná díla ve vídeňských galeriích. V letech 1862–1868 byl též činný jako umělecký kritik v časopisech a novinách *Květy*, *Národní listy* a *Politik*.

Purkyně se malbě zvířat, konkrétně zátiším s loveckými trofejemi, věnoval od začátku šedesátých let. Vytvořil celý soubor prací, na nichž jedinečným způsobem zachytil bažanty, koroptve, sovy, páva, straku nebo sojku, ale i zajíce. Své obrazy komponoval jako celek v jednotném řádu; přitom zůstal až naturalisticky věrný přírodě, což mu dobová kritika vyčítala. Silnými pastami vytvářel plasticitu těl zobrazovaných tvorů, a zároveň tvrdým štětcem strukturoval jejich povrch, což byly podstatné znaky jeho tvorby.

Jaroslav Čermák (1830–1878)

Studoval v ateliéru historické malby Christiana Rubena na pražské Akademii, v letech 1850–1854 pak pokračoval v malířských studiích u profesora Louise Gallaita na Akademii v Bruselu a od roku 1852 v Paříži, kde se nakonec usadil. Často cestoval, roku 1858 poprvé navštívil slovanský jih, od roku 1862 jezdil do Dalmácie a Černé Hory. V letech 1863–1865 se účastnil bojů Černohorců proti Turkům. Mezi léty 1865–1867 pobýval v Itálii, poté se vrátil do Paříže; na léto zajížděl do Roscoffu v Bretani. V Paříži i v Belgii se pravidelně účastnil salonních výstav; byl nejúspěšnějším českým umělcem ve Francii ve druhé třetině 19. století.